

17 Wegvervoer

crisistypen	<ul style="list-style-type: none">• ongeval• gevolgen van een ongeval voor het milieu• verstoring openbare orde• schaarste aan vervoerscapaciteit• andere crises met gevolgen voor het wegvervoer waardoor verkeersmaatregelen of andere maatregelen op de weg nodig zijn (zoals hoogwater)
bevoegd gezag	<ul style="list-style-type: none">• wegbeheerder• burgemeester of voorzitter veiligheidsregio• minister van I&M
soorten maatregelen	<ul style="list-style-type: none">• maatregelen beheerder (waaronder incidentmanagement Rijkswaterstaat)• rampenbestrijding• maatregelen bij een verontreiniging• handhaving openbare orde• maatregelen bij olieschaarste

Wegbeheerder

- Er zijn verschillende wegbeheerders: de minister van Infrastructuur en Milieu (voor deze Rijkswaterstaat), gedeputeerde staten, burgemeester en wethouders, een door burgemeester en wethouders ingestelde bestuurscommissie, het dagelijks bestuur van een deelgemeente en het algemeen bestuur van een waterschap.

Een ongeval of verstoring openbare orde

- Bij een ongeval of openbare orde probleem, zoals een blokkade (*safety* en *security*), ligt het overheidsgezag bij de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio, conform de algemene rampenbestrijding en handhaving van de openbare orde.
- Voor een ongeval op autosnelwegen geldt ten aanzien van de operationele afhandeling het systeem van incidentmanagement van Rijkswaterstaat aan de hand waarvan de weg zo snel mogelijk wordt

vrijgemaakt (berging en schoonmaken).

- Bij gevolgen voor het milieu, *zie bestuurlijke netwerkkaart milieu*.

Relatie beheerder - burgemeester

- De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio kan op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) zo nodig een bevel geven aan een beheerder.
- Als sprake is van een crisis waarbij de regio is gecentraliseerd (bijvoorbeeld landelijke verkeersmaatregelen bij een grootschalige evacuatie of bij een grootschalig milieu-incident), houdt toepassing van het beginsel van subsidiariteit echter in dat de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een verzoek tot door hem gewenste maatregelen ten aanzien van rijkswegen doet aan de minister van I&M. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past dan dus in beginsel niet zijn bevoegdheden toe.

Minister van I&M

- De minister van I&M kan aan een andere beheerder van infrastructuur aanwijzingen (= bevelen) geven.

Relatie met regionaal beleidsteam en commissaris van de Koningin

- De hoofdingenieur-directeur van een regionale dienst van Rijkswaterstaat (HID) is tevens rijksheer voor I&M: hij vertegenwoordigt de minister in een regionaal beleidsteam.
- Voor de relatie HID – commissaris van de Koningin, zie *bestuurlijke netwerkkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde*.
- Indien een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een maatregel of het optreden van de HID onverantwoord acht, kan hij:
 - op grond van zijn eigen noodbevoegdheden binnen het domein van openbare orde en veiligheid een bevel geven of voorschriften uitvaardigen en daarbij binnen dat kader de HID dwingend bijsturen
 - aan de commissaris verzoeken te interveniëren. De commissaris kan

- een aanwijzing geven inzake samenwerking of – voor wat betreft de maatregelen zelf – overleg voeren met de HID of ‘bovenlangs’ verzoeken jegens de HID dwingend op te treden.

- Vice versa, als de HID een maatregel van een burgemeester of voorzitter van een veiligheidsregio onverantwoord acht, kan hij verzoeken dat de commissaris ingrijpt. De minister van I&M kan aan de minister van V&J verzoeken in te grijpen.

Schaarste vervoerscapaciteit

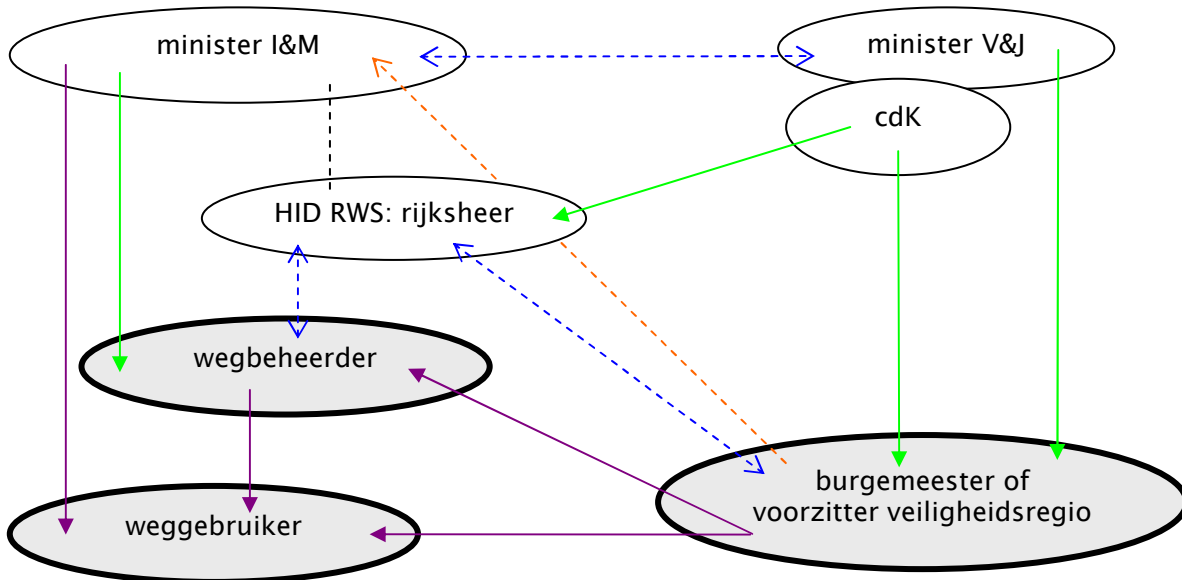
- De minister van I&M kan tijdens een crisis een interventie in de markt plegen ten aanzien van het vervoer (vervoersnoodmaatregelen), bijvoorbeeld prioritering van bepaald personen- of goederenvervoer of de oplegging van een vervoerplicht.

Olieschaarste

- Voor maatregelen ten aanzien van het wegverkeer in geval van olieschaarste, zie *bestuurlijke netwerkkaart olie*.

Functionele keten wegvervoer

Algemene keten

- - - - - → Informatie en afstemming
- - - - - --- Interne lijnen
- → Maatregelen jegens bevolking/bedrijven
- - - - - → Verzoek burgemeester of voorzitter veiligheidsregio om maatregel t.a.v. rijkswegen in geval van een crisis met centrale regie
- → Bestuurlijk toezicht, tevens onderlinge informatie

NB. in dit schema zijn de functie van de HID Rijkswaterstaat als rijksheer en het beheer gescheiden; bij rijkswegen vallen beide organisatorisch samen; dat geldt ook voor andere functies, zoals een provincie of gemeente die tevens wegbeheerder kan zijn

Bijlage 17: bestuurlijke aandachtspunten wegvervoer

A bestuurlijke maatregelen bij grootschalig ongeval	<ul style="list-style-type: none">• Zorg voor een overzicht van alle effecten / neveneffecten met knelpunten naast van de direct zichtbare gevolgen, geplaatst in een tijdbalk:<ul style="list-style-type: none">- <u>feiten</u>: na hoeveel uur zijn waar problemen te verwachten- <u>netwerk</u>: welke sectoren / ketens zijn getroffen en bepaal (aan de hand van de betreffende netwerkkaart) wie in een keten verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen- <u>netwerk</u>: bepaal de rol van het openbaar bestuur en de maatregelen die van het bestuur worden verwacht <p>Denk daarbij aan bijvoorbeeld opvang van gestrande automobilisten en chauffeurs, gevolgen voor de gezondheid van hulpverleners en van omwonenden en voor het milieu bij een ongeval met gevaarlijke stoffen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Bewaak in aanvulling op reguliere bestrijdingsmaatregelen op grond van het overzicht van effecten / neveneffecten:<ul style="list-style-type: none">- de aanpak van eventuele overige gevolgen zoals gezondheid van omwonenden en milieuverontreiniging- ondersteuning van en nazorg voor burgers die hulp verlenen (of verleenden) voorafgaand aan of naast professionele hulpverlening
B bestuurlijke maatregelen bij stagnatie vervoer	<p>Bij omstandigheden anders dan een grootschalig ongeval – zoals weersomstandigheden of een blokkade – waardoor het vervoer stagneert, is bestuurlijk aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none">• Een overzicht van de effecten / neveneffecten, geplaatst in een tijdbalk: net als het overzicht hiervoor genoemd onder ‘grootschalig ongeval’ (feiten / netwerk).
zichtbaarheid bestuur, media en informatievoorziening bij grootschalig ongeval	<ul style="list-style-type: none">• Jegens slachtoffers en verwanten en ten aanzien van de bevolking in het algemeen: essentieel is de directe zichtbaarheid van burgemeester en voorzitter veiligheidsregio als boegbeeld openbaar bestuur.• Bewaak bij (veel) buitenlandse slachtoffers:<ul style="list-style-type: none">- opvang en faciliteren van buitenlandse autoriteiten en onderzoeksteams.

A coördinatie bij
grootschalig ongeval

- Burgemeester / voorzitter veiligheidsregio: draag zorg voor coördinatie met de betrokken sectoren en organisaties (waaronder de rijksheren) op grond van het overzicht van effecten / neveneffecten.
- Is de commissaris van de Koningin geïnformeerd over ontwikkelingen?
Is de rechtstreekse lijn van commissaris met burgemeester / voorzitter en minister beschikbaar?
- Burgemeester / voorzitter veiligheidsregio: bewaak de coördinatie met de Onderzoeksraad voor veiligheid.

B coördinatie bij
stagnatie vervoer

- Waar nodig coördinatie met de betrokken sectoren en organisaties (waaronder de rijksheren).

Versie: 2011-1

Uitgave: Provincies Noord-Holland en Flevoland

Auteur: Ernst Brainich

Contact: Tel.: (023) 514 47 25

E-mailadres: kab@noord-holland.nl

Internetadres: www.noord-holland.nl